

А К Т
лісопатологічного обстеження лісових насаджень
ДП «Романівський лісгосп АПК» на доцільність призначення в них
заходів з поліпшення санітарного стану лісів

10 жовтня 2025 року

селище Романів
 Житомирський район
 Житомирська область

На звернення ДП «Романівський лісгосп АПК», лист № 501 від 02.10.2025 року, згідно пунктів 2 - 6 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ від 27.07.1995 р. № 555, комісією в складі: головного лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Валентина ГОЛИКА, провідного інженера-лісопатолога ДСЛП «Київлісозахист» Юрія ДВОРАКІВСЬКОГО, головного лісничого ДП «Романівський лісгосп АПК» Віктора ТКАЧЕНКА, лісничих Баранівського лісництва Вадима ЖУЧИКА, Ольшанського лісництва В'ячеслава ДЕМБІЦЬКОГО, Соболівського лісництва Сергія ДРИВИЦЬКОГО та лісничого Бердичівського лісництва Павла ЯРОШОВЦЯ в період з 07 по 10 жовтня 2025 року проведено лісопатологічне обстеження окремих лісових насаджень ДП «Романівський лісгосп АПК» на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркової санітарної рубки (далі ВСР) на 2025 рік.

Результати обстеження

Таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, наведена нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2014 року.

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	ТУМ
			склад	вік років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Баранівське лісництво											
4	4	25.6	10ВЛЧ	50	0.7	2	20	22	210	4	С4ВЛЧ
18	10	5.4	10СЗ	58	0.70	1	20	24	280	4	В2ДС
19	16	9.5	10ВЛЧ	65	0.5	3	20	28	150	3	С5ВЛЧ
22	1	2.4	6ВЛЧЗБП1СЗ+ОС	40	0.70	2	17	18	160	4	С4ВЛЧ
24	13	3.5	10СЗ	59	0.85	1	22	24	390	3	В2ДС
26	15	21.0	10СЗК	59	0.70	2	17	20	230	4	А2С
26	24	0.4	10СЗ	56	0.60	2	16	24	190	4	А2С
27	7	28.4	10СЗ	66	0.70	2	20	22	285	4	В2ДС
45	10	3.7	10ВЛЧ	75	0.50	2	23	30	190	2	С4ВЛЧ
56	24	5.0	10СЗ+БП	56	0.70	2	16	16	200	4	А1С
56	25	0.8	10СЗ+БП	60	0.60	1	20	24	240	4	В4ДС
66	23	1.3	10СЗ	65	0.70	2	20	24	280	4	В2ДС
68	5	16.5	5ВЛЧЗБП2ОС	55	0.60	2	19	22	170	2	С4ВЛЧ

70	1	6.8	10СЗ	64	0.70	1	22	26	330	2	С2ГДС
70	20	9.8	7БП1ОС1С31ВЛЧ	55	0.60	2	21	26	180	2	С2ГДС
70	32	16.3	8С32БП	60	0.70	2	19	26	240	2	ВЗДС
74	1	8.0	10СЗ	66	0.70	1	23	28	345	2	С2ГДС
74	20	6.6	6С32БП1ОС1ВЛЧ	85	0.50	2	23	32	210	2	ВЗДС
75	22	1.3	5С33БП2ВЛЧ+ОС+ДЗ	81	0.50	1	24	32	200	2	С3ГДС
75	31	1.9	5С33БП2ВЛЧ	81	0.50	1	24	32	200	2	С3ГДС
Разом		174.2									
Ольшанське лісництво											
12	9	5.3	6ВЛЧ3БП1ОС+ДЗ	55	0.60	2	21	24	190	4	С4ВЛЧ
14	12	2.8	10СЗ	60	0.85	1А	24	24	460	4	С2ГДС
19	3	9.1	7ВЛЧ3БП+ОС	35	0.65	2	16	16	130	4	С4ВЛЧ
19	30	6.1	5БП4ВЛЧ1ОС+ДЗ	50	0.60	2	19	20	150	4	С3ГДС
25	5	3.3	4БП3ОС2ВЛЧ1С3+ДЗ	50	0.70	1	21	22	220	2	ВЗДС
39	13	4.3	8С32БП	47	0.70	1	18	18	230	4	В2ДС
44	23	15.0	10ВЛЧ+ДЗ+БП	55	0.70	2	21	26	230	4	С4ВЛЧ
Разом		45.9									
Бердичівське лісництво											
24	21	5.5	10ВЛЧ	55	0.70	2	21	26	230	4	С4ВЛЧ
Разом		5.5									
Соболівське лісництво											
46	3	21.0	4БП2ВЛЧ2ОС2СЗ	50	0.70	2	20	20	220	4	ВЗДС
62	12	0.8	4С32БП2ВЛЧ2ОС	65	0.70	1	24	26	280	3	С3ГДС
62	20	0.2	4С32БП2ВЛЧ2ОС+ДЗ	65	0.60	1	24	26	230	3	С3ГДС
62	24	0.5	6ДЗ3ОС1БП+ВЛЧ+СЗ	75	0.70	2	22	28	290	3	С3ГДС
62	27	0.4	9С31БП+ВЛЧ	75	0.65	1	25	28	330	3	С3ГДС
62	30	1.2	5ВЛЧ2ОС1БП1ДЗ1СЗ	70	0.60	2	22	24	230	3	С4ВЛЧ
63	1	0.8	8С31БП1ВЛЧ+ОС	65	0.70	1	23	24	320	3	ВЗДС
63	4	0.8	8С31БП1ВЛЧ+ОС	65	0.70	1	23	24	327	3	ВЗДС
63	6	1.2	7ВЛЧ2БП1СЗ	45	0.70	2	18	18	170	3	С4ВЛЧ
73	4	1.8	7БП2ВЛЧ1ОС	50	0.60	2	20	22	160	3	С3ГДС
74	1	1.3	6БП2ОС1ВЛЧ1ДЗ	50	0.65	2	20	22	180	3	С3ГДС
Разом		30.0									
Всього:		255.6									

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень

Обстежені насадження характеризуються незадовільним лісопатологічним станом – всиханням різної інтенсивності. Причинами погіршення лісопатологічного стану є діяльність стовбурових шкідників, враження та прогресування хвороб лісу.

Насадження, пошкоджені стовбуровими шкідниками, характеризуються змішаним всиханням соснових деревостанів (наявні як куртини до 0,1 га, так і групове та поодинокі всихання). Деревина сосни, що потребують видалення, відносяться до дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (крона дуже ажурна, хвоя світло-зелена або жовтувато-зелена,

характеризуються частковим опаданням кори, дерева відпрацьовані стовбуровими шкідниками, хвоя, гілки другого і третього порядків відсутні). Переважаючими видами стовбурових шкідників, які призвели до всихання сосни, є лубоїд сосновий малий з відпрацюванням стовбурів дерев сосни в зоні тонкої кори, ходи якого можна спостерігати на поодиноких вивалених деревах з категорії старий сухостій, зламаних вершинах дерев сосни внаслідок бурелому, та великий сосновий лубоїд, синя соснова златка з відпрацюванням стовбурів дерев сосни в зоні товстої кори. Під деревами спостерігаються «стрижені» пагони зеленого кольору внаслідок додаткового живлення соснових лубоїдів в кількості від 1 шт. до 2 шт. на 1 квадратний метр. Також внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів стовбурових шкідників характеризуються наявністю «синяви», яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів.

Крім того, в обстежених соснових насадженнях спостерігається всихання другорядних порід дерев: берези повислої та вільхи чорної від трутовика справжнього, бактеріальної водянки, всихання дерев осики та дуба звичайного від трутовика несправжнього, пошкодження дуба звичайного дубовою бронзовою златкою. Такі дерева, які відносяться до дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (крона дуже ажурна, листя дуже дрібне, жовтіє, всихає більше ніж 2/3 крони, наявні плодові тіла дереворуйнівних грибів або дупла на стовбурах, масові водяні пагони, гілки другого та третього порядків відсутні, опадання кори), потребують відбору при проведенні вибіркового санітарних рубок з залишенням поодиноких дерев для дотримання вимог пункту 26 Санітарних правил в лісах України.

В обстежених листяних насадженнях, мішаних за складом, відбулося та продовжується всихання дерев листяних порід та дерев сосни звичайної, які знаходяться в домішці. Більшість дерев берези повислої, що входять до складу змішаних насаджень, вже досягли стиглого віку і мають динамічну тенденцію до зниження загальної стійкості. Характерне утворення суховерхості, що досить швидко поширюється на всю крону. Негативний вплив вікових змін у берези суттєво підсилюється ураженням бактеріальною водянкою та крім того, розвитком стовбурово-окоренових гнилей, які викликані справжнім трутовиком та в подальшому заселенням комплексом вторинних шкідників (березовий заболонник, березовий рогахвіст, тощо).

У дубовому насадженні, та насадженнях за участю дуба звичайного в складі, виявлено ураження поперечним раком дуба, бактеріальною водянкою, несправжнім дубовим трутовиком з утворенням гнилизни різних ступенів розвитку. Переважаюча кількість дерев відносяться до дерев IV (відмираючі) категорії стану (крона дуже ажурна, листя дуже дрібне, жовтіє, всихає більше ніж 2/3 крони, наявні плодові тіла дереворуйнівних грибів або дупла на стовбурах, масові водяні пагони) Дерева дуба звичайного відпрацьовані дубовою бронзовою златкою, яка є переносчиком збудника хвороби судинного мікозу дуба, відбувається відшарування кори. Спостерігається наявність стремпів, зламів стовбура внаслідок наявності стовбурової грилі, викликані трутовиками.

Відбулося та продовжується всихання дерев осики та вільхи чорної внаслідок враження трутовиком несправжнім, всихання вільхи чорної внаслідок враження трутовиком справжнім та бактеріальною водянкою, всихання граба звичайного та дуба червоного через розвиток комлевих і стовбурових гнилей, спричиненими

трутовиками. У вражених дерев крона дуже ажурна, листя чорніє, всохло або всихає більше ніж 2/3 крони, наявні плодові тіла трутовика та дупла на стовбурах. Частина дерев осики та вільхи чорної стала неліквідом та створює захаращення.

В даних насадженнях має місце нахил стовбурів більше ніж 30 градусів від вертикальної осі, дерев, які зависли на поруч ростучі дерева внаслідок шквальних поривів вітру в попередні роки, та дерев природного відпаду. Насадження мають знижений рівень загальної стійкості, що відповідно характеризується утворенням всихаючих дерев та дерев свіжого сухостою. Спостерігається накопичення старого сухостою і сушняку різних термінів давності. Утворенню відмираючих та сухостійних дерев безумовно сприяли посухи в минулі роки, зниження рівня ґрунтових вод, екстремальні короткотривалі метеорологічні умови, тощо). Як наслідок, всі ці процеси призвели до підвищення зростання чисельності стовбурових шкідників та прогресування хвороб лісу.

ВИСНОВОК

За результатами виконаного обстеження, з метою поліпшення санітарно стану насаджень ДП «Романівський лісгосп АПК», покращення лісопатологічної ситуації та попередження поширення комплексу стовбурових шкідників, комісія визначила ділянки лісу на загальній площі **220,5 га**, що потребують вибіркової санітарної рубки (ВСР) на 2025 рік, зокрема:

Баранівське лісництво

У кв.4 вид.4 на загальній площі 25,6 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній.

У кв.18 вид.10 на ділянці (3) в східній частині виділу на площі 3,2 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.19 вид.16 на ділянці (3) в південній частині виділу на площі 6,5 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній.

У кв.22 вид.1 на загальній площі 2,4 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.24 вид.13 на ділянці (1) в західній частині виділу на площі 2,5 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.26 вид.15 на ділянці (3) в основній частині виділу на площі 18,1 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: коренева губка.

У кв.26 вид.24 на загальній площі 0,4 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.27 вид.7 на ділянці (2) в основній частині виділу на площі 27,8 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.45 вид.10 на ділянці (3) в східній частині виділу на площі 2,1 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній.

У кв.56 вид.24 на загальній площі 5,0 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.56 вид.25 на загальній площі 0,8 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.66 вид.23 на загальній площі 1,3 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.68 вид.5 на загальній площі 16,5 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.70 вид.1 на ділянці (3) в північній частині виділу на площі 4,9 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.70 вид.20 на ділянці (1) в основній частині виділу на площі 8,9 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка, малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.70 вид.32 на загальній площі 16,3 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, трутовик справжній і бактеріальна водянка на березі.

У кв.74 вид.1 на ділянці (2) в північній частині виділу на площі 3,0 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.74 вид.20 на загальній площі 6,6 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: всихання дерев листяних порід, які знаходяться в домішку соснового насадження - комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.75 вид.22 на загальній площі 1,3 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: всихання дерев листяних порід, які знаходяться в домішку соснового насадження - комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.75 вид.31 на загальній площі 1,9 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: всихання дерев листяних порід, які знаходяться в домішку соснового насадження - комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.62 вид.30 на загальній площі 2,5 га, з інтенсивністю 25 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

Ольшанське лісництво

У кв.12 вид.9 на ділянці (1) в східній частині виділу на площі 2,3 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.14 вид.12 на загальній площі 2,8 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.19 вид.3 на загальній площі 9,1 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.19 вид.30 на загальній площі 6,1 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.25 вид.5 на загальній площі 3,3 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.39 вид.13 на загальній площі 4,3 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, трутовик справжній, бактеріальна водянка.

У кв.44 вид.23 на ділянці (2) в центральній частині виділу на площі 2,0 га, з інтенсивністю 20 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній.

Бердичівське лісництво

У кв.24 вид.21 на загальній площі 5,5 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній.

Соболівське лісництво

У кв.46 вид.3 на загальній площі 21,0 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.62 вид.12 на загальній площі 0,8 га, з інтенсивністю 25 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.62 вид.20 на загальній площі 0,2 га, з інтенсивністю 25 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.62 вид.24 на загальній площі 0,5 га, з інтенсивністю 25 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик несправжній, бактеріальна водянка, трутовик справжній.

У кв.62 вид.27 на загальній площі 0,4 га, з інтенсивністю 25 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.62 вид.30 на загальній площі 1,2 га, з інтенсивністю 25 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.63 вид.1 на загальній площі 0,8 га, з інтенсивністю 20 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.63 вид.4 на загальній площі 0,8 га, з інтенсивністю 20 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.63 вид.6 на загальній площі 1,2 га, з інтенсивністю 20 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка.

У кв.73 вид.4 на загальній площі 1,8 га, з інтенсивністю 25 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка.

У кв.74 вид.1 на загальній площі 1,3 га, з інтенсивністю 25 м3/гектар. Причина пошкодження: комлеві та стовбурові гнилі, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

Всього обстежена площа по даному підприємству складає **220,5** гектарів.

Проведення ВСР не призведе до зменшення повноти нижче встановленого показника визначеного в пункті 27 Санітарних правил в лісах України.

На час проведення даного обстеження відведення дерев у рубку лісгоспом не було виконано, інтенсивність встановлено орієнтовно, окомірним способом.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВСР провести в 2025 році згідно пунктів 2-6,9,12,14,17,23,26 Санітарних правил в лісах України з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням порубкових залишків. Оптимальний термін проведення ВСР – до кінця 2025 року.

Лісовій охороні підприємства вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб.

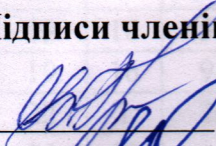
Даним обстеженням нових осередків первинних шкідників та хвороб лісу не виявлено.

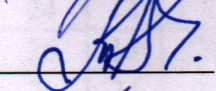
Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев не виявлено. Рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, при обстеженні також не виявлено.

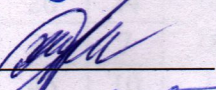
Акт складено в чотирьох примірниках:

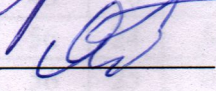
1. ДП «Романівський лісгосп АПК»;
2. Центральному міжрегіональному управлінню ЛМГ;
3. ДСЛП «Київлісозахист»;
4. ЖОКАП «Житомироблагроліс».

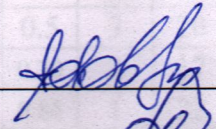
Підписи членів комісії:

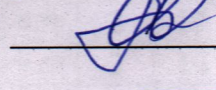
 Валентин ГОЛИК

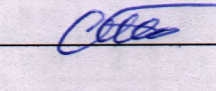
 Віктор ТКАЧЕНКО

 Вадим ЖУЧИК

 Павло ЯРОШОВЕЦЬ

 Юрій ДВОРАКІВСЬКИЙ

 Сергій ДРИВИЦЬКИЙ

 В'ячеслав ДЕМБИЦЬКИЙ